

Research Article

การติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์ โครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561

MONITORING, EVALUATING AND FURTHERING THE COMMERCIAL USAGE OF TOURISM AND HOSPITALITY INDUSTRY RESEARCH PROJECTS IN 2018

จักรพันธ์ กิตตินรรัตน์^{1*} จุฑาทิพย์ พหลภาคย์² กัลยา นาคลังกา³ และ สุรพล พหลภาคย์⁴

^{1*}หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

²สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

³หลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

⁴สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ คณะเกษตรและชีวภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

Jakkrapan Kittinorarat^{1*}, Jutathip Paholpak², Kanlaya Naklungka³ and Surapol Paholpak⁴

^{1*}Master of Business Administration Program, Faculty of Management Science,

Phranakhon Rajabhat University, Bangkok, Thailand

²Marketing Program, Faculty of Management Science, Phranakhon Rajabhat University, Bangkok, Thailand

³Economics Program, Faculty of Management Science, Phranakhon Rajabhat University, Bangkok, Thailand

⁴Agriculture Program, Faculty of Agriculture and Life Sciences,

Chandrasekhar Rajabhat University, Bangkok, Thailand

*E-mail: dr.jackky@hotmail.com

Received: 2021-05-11

Revised: 2021-06-05

Accepted: 2021-06-07

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.) ให้ทำหน้าที่วิเคราะห์ ติดตาม ประเมินผล และผลักดันการใช้ประโยชน์จากผลผลิตงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 จำนวน 39 แผนงาน ซึ่งพบว่าแผนงานวิจัยส่วนใหญ่มีผลผลิตงานวิจัยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนการท่องเที่ยว และยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่รัฐบาล รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้กำหนดไว้โดยมีแผนงานวิจัยที่มีความโดดเด่นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5.1 และ มีความโดดเด่นมาก ร้อยละ 17.9 แผนงานวิจัยส่วนใหญ่ได้ผลการประเมินในระดับดี และมีผลการดำเนินการวิจัยเป็นไปตามแผนดำเนินงานและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อีกทั้งแผนงานวิจัยบางส่วนยังเป็นตัวแบบของการผลักดันให้เกิดการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์อีกด้วย การวิจัย

ครั้งนี้จึงทำให้ได้ข้อเสนอแนะในการจัดการกระบวนการให้ทุนการวิจัย รวมถึงการนำเสนอตัวแบบในการผลักดันงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์อันจะเป็นประโยชน์แก่คณะวิจัยอื่น ๆ ในการพัฒนางานวิจัยให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ของประเทศและเกิดกระบวนการผลักดันผลผลิตงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ เพื่อสร้างคุณค่าจากงานวิจัยในทางเศรษฐกิจ และสังคมของพื้นที่การศึกษาได้อย่างแท้จริง

คำสำคัญ: การติดตาม ประเมินผล การผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการ

ABSTRACT

This research project was supported by Thailand Science Research and Innovation (TSRI) to analyze, monitor, evaluate, and drive the utilization of the research output of 39 tourism and service industry research projects in the year 2018. It was found that most of the research programs had research output in line with the tourism development strategy and the national development strategy set by the government, and related agencies. The most prominent research program was 5.1% and the most prominent was 17.9%. Most of the research programs were evaluated at a good level and the research results were carried out in accordance with the action plans and objectives set. In addition, some of the research programs were models for advocating for commercial use. This research, therefore, provided recommendations for managing the fundraising process as well as presenting a model for driving research into useful applications for other research teams in research development following the various strategies of the country and the process of driving research output to commercial use in order to truly create value from research in the economy and society of the study area.

Keywords: Monitoring, Evaluating, Furthering the Commercial Usage, Tourism and Hospitality Industry Research Projects

บทนำ

การท่องเที่ยวถือเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมองค์การการท่องเที่ยวโลกได้พยากรณ์ว่าในปี 2563 น่าจะมีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเป็นจำนวนถึง

1,600 ล้านคน จากการประมาณการอัตราการเติบโตของการท่องเที่ยวในประเทศกำลังพัฒนา คาดว่า มีอัตราเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 4 ต่อปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศอุตสาหกรรมมีอัตราเพิ่มขึ้น

ประมาณร้อยละ 2.5 ต่อปี นักท่องเที่ยวที่มีการเดินทางท่องเที่ยวในต่างประเทศมากที่สุด ได้แก่ นักท่องเที่ยวจากเยอรมนี ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส ส่วนประเทศใหม่ ๆ ที่จะมีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวไปยังต่างประเทศในระดับสูง ได้แก่ ประเทศจีนและรัสเซีย และในปี 2563 คาดว่าประเทศจีนจะมีความสามารถท่องเที่ยวได้มากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งแทนประเทศฝรั่งเศสอีกด้วย ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวระยะไกลในสัดส่วนเพิ่มขึ้น คือ ประมาณร้อยละ 24 ซึ่งนักท่องเที่ยวจะให้ความสำคัญและสนใจแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วัฒนธรรม ชุมชน รวมทั้งการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพเพิ่มมากขึ้น การดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวจึงต้องเน้นให้ความสำคัญกับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ให้ความสนใจในกิจกรรมการท่องเที่ยวเฉพาะด้านมากขึ้น (Chueybumrung, 2009)

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่หลักในการสนับสนุนงบประมาณการวิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้และแก้ปัญหา ตระหนักดีถึงสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในอนาคตอันใกล้ ซึ่งที่ผ่านมา สกสว. ได้จัดสรรงบประมาณให้นักวิจัยศึกษาค้นคว้าและหาคำตอบด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ตั้งแต่ปี 2555 และสนับสนุนต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน โดยศึกษาทั้งการบริหารจัดการการท่องเที่ยว การเตรียมความพร้อมในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนการพัฒนาทุนมนุษย์ สภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยว

วัฒนธรรม และฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง รวมถึงความปลอดภัยในการท่องเที่ยวและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

การสนับสนุนงบประมาณการวิจัยให้เกิดสัมฤทธิ์ผล ควรประกอบด้วยกลไก 3 ประการ ได้แก่ 1) การพัฒนาโจทย์วิจัยที่สามารถสนองความต้องการของผู้ใช้หรือผู้นำผลผลิตงานวิจัยไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรมสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการประสพหรือสามารถนำผลผลิตงานวิจัยไปใช้พัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง 2) การติดตามและประเมินผลการดำเนินการวิจัยเพื่อให้ นักวิจัยที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนสามารถดำเนินการวิจัยได้บรรลุเป้าหมายตามกำหนดและได้ผลผลิตตามที่คาดหวัง และ 3) การผลักดันผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์

ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินการวิจัยของโครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ในปี 2561 ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ สกสว. จึงได้อนุมัติโครงการวิจัยและทุนสนับสนุนการวิจัยให้กับคณะวิจัยเพื่อดำเนินการติดตามประเมินผลและผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 โดยแบ่งการดำเนินงานเป็น 3 ส่วน ส่วนที่ 1 แผนงานดำเนินการวิเคราะห์โครงการวิจัยที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนปี 2561 ในเชิงพื้นที่เชิงผลผลิตเชิงยุทธศาสตร์ และกรอบการวิจัย

เพื่อการจัดสรรงบประมาณการวิจัยในปีต่อไป ส่วนที่ 2 โครงการย่อยที่ 1 ติดตามและประเมินผล โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2561 เพื่อการติดตามและประเมินผล อีกทั้งให้ข้อเสนอแนะการดำเนินงานวิจัยให้สัมฤทธิ์ผล ตลอดจนการพัฒนาระบบการสนับสนุนทุนวิจัยของ สำนักงานประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการ สำนักงานกองทุนสนับสนุน การวิจัย (สปว.สกว.) รวมถึงสามารถช่วยผลักดัน งานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ได้รวดเร็วและทันต่อ สถานการณ์ ส่วนที่ 3 โครงการย่อยที่ 2 ผลักดัน โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2561 สู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยผลักดัน ผลผลิตโครงการวิจัยที่ได้ เส้นทางท่องเที่ยว แหล่ง ท่องเที่ยว หรือผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวใหม่ รวมถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่มีศักยภาพ สามารถนำไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ทั้งนี้ มุ่งหวังให้ผลผลิตแผนงานและโครงการย่อย เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการสนับสนุน งบประมาณการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และบริการในอนาคต และมุ่งหวังให้ได้ผลผลิต งานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ตามกำหนดทุกแผนงาน รวมทั้งผลผลิตวิจัย สามารถ นำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรม สร้างรายได้ เพื่อพัฒนาให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับงบประมาณ สนับสนุนปี 2561

2. เพื่อติดตามและประเมินผลโครงการ วิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561

3. เพื่อผลักดันผลผลิตการวิจัยโครงการ วิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ปี 2561

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. การนำข้อมูลจากการวิเคราะห์ข้อมูล จากการติดตามและประเมินผลไปใช้ประโยชน์ ในการกำหนดโจทย์วิจัย การจัดสรรงบประมาณ และ เป็นแนวทางในการบริหารจัดการทุนวิจัย เพื่อใช้ ในการปฏิรูปการบริหารจัดการทุนวิจัยท่องเที่ยว

2. หน่วยงานด้านการท่องเที่ยว ได้นำ งานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และบริการ ไปใช้การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

3. ผลงานวิจัยสามารถช่วยภาครัฐ ภาคอุตสาหกรรม-สถานประกอบการในการเพิ่ม ขีดความสามารถเชิงการแข่งขัน ด้านการส่งเสริม การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีลักษณะเป็นชุดโครงการ ประกอบด้วย แผนงานวิจัยที่ครอบคลุม 2 โครงการ ย่อยได้แก่โครงการย่อย 1 การติดตามและประเมิน ผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและ บริการปี 2561 และโครงการย่อย 2 การผลักดัน การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์โครงการวิจัยอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการปี 2561 โดยมีขอบเขต การวิจัยในภาพรวม ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาครอบคลุมการ วิเคราะห์ และวิเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรม

การท่องเที่ยวและบริการ ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก สกสว. ปี 2561 โดยจำแนกการวิเคราะห์ เชิงพื้นที่ เชิงผลผลิต และเชิงยุทธศาสตร์ของประเทศที่เกี่ยวข้อง

2. ขอบเขตด้านประชากร ประกอบด้วย โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก สกสว. ปี 2561 จำนวน 39 แผนงาน

3. ขอบเขตด้านเวลาระยะการทําวิจัย จำนวน 12 เดือน ระหว่าง 1 มิถุนายน 2561 ถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2562

บททวนแนวคิด

ในส่วนของการติดตามและประเมินผลนั้น ทาง สกสว. ได้สนับสนุนงบประมาณให้คณะทำงานเพื่อทำการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 ซึ่งพบว่า 1) นักวิจัยบางส่วนขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการบูรณาการศาสตร์ทางการท่องเที่ยวกับศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง 2) ผลผลิตงานวิจัยในบางโครงการนั้นสามารถที่จะผลักดันสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ (Songsunthonwong, Phinyoanuntaphong, Phattaradirok and Bunyarod, 2014) ดังนั้นในปี 2556 สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ สกสว. ร่วมกับคณะติดตามและประเมินผล จึงปรับระบบการบริหารจัดการติดตามและประเมินผล 3 ประการ ดังนี้ 1) การเสริมสร้างคุณภาพ และประสิทธิภาพนักวิจัย โดยสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ร่วมกับสถาบันวิจัย เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการด้านการจัดการการ

ท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยนเรศวร จัดการฝึกอบรมนักวิจัยเพื่อเสริมสร้างคุณภาพ และประสิทธิภาพนักวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ผลการฝึกอบรมพบว่าผู้เข้ารับการอบรมสามารถเพิ่มความรู้ความเข้าใจ และพัฒนาทักษะการวิจัยทางการท่องเที่ยวได้ในระดับมาก (Phinyoanunthapong and Phattasadirok, 2014) 2) คณะติดตามและประเมินผลปรับระบบการติดตามและประเมินผล แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 ติดตามและประเมินผลจากการประชุมนำเสนอผลงาน เมื่อโครงการวิจัยดำเนินแล้วเสร็จ 2 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินผลจากรายงานความก้าวหน้า และจากการนำเสนอ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ และแก้ไขปัญหา ขั้นตอนที่ 2 ติดตามงานวิจัยภาคสนาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ประสานงานสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ คณะติดตาม และนักวิจัย สัมมนาแบบมีส่วนร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่วิจัย พร้อมทั้งศึกษา งานในพื้นที่วิจัย

ผลการติดตามพบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิสามารถตรวจสอบการวิจัยให้คำแนะนำ และแก้ไขปัญหาให้นักวิจัยได้ตรงประเด็น สอดคล้องกับสภาพพื้นที่วิจัย และการดำเนินงานวิจัย อีกทั้งได้ประเด็นวิจัยที่ชัดเจนที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ในท้องถิ่น กล่าวได้ว่าเป็นระบบการติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ นักวิจัยสามารถดำเนินการวิจัยได้สัมฤทธิ์ผล อย่างไรก็ตาม การติดตามภาคสนามต้องใช้เวลา และงบประมาณจำนวนมากในการดำเนินการ และ 3) การเผยแพร่ และผลักดันผลงานวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

(2) การคัดเลือกผลการวิจัย เพื่อเชื่อมโยงสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์โดยคัดเลือกจากแผนงานวิจัยยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวนและ บริการปี 2561

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบวิเคราะห์เชิงปริมาณสำหรับการวิเคราะห์ และวิเคราะห์โครงการวิจัย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 ซึ่งเป็นการวิจัยที่ใช้กระบวนการวิเคราะห์เอกสาร เพื่อนำมาบันทึกลงบนแบบบันทึกข้อมูลเชิงปริมาณ ที่มีลักษณะเป็นไฟล์คอมพิวเตอร์ของโปรแกรมสำเร็จรูปที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้ร่วมกับคู่มือ ลงรหัสในการบันทึกข้อมูล และทำการวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงพื้นที่ เชิงผลผลิต และเชิงยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (ปี พ.ศ. 2560-2564) 2) ยุทธศาสตร์ การท่องเที่ยวไทย (พ.ศ. 2558-2560) 3) ยุทธศาสตร์ ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) และแบบ ติดตามและประเมินผลปี 2561

3. การดำเนินการวิจัย

ในส่วนของการดำเนินการวิจัยของ แผนงานฯ จะแบ่งการศึกษาเป็น 3 ส่วน คือ

1) การดำเนินการวิเคราะห์และจำแนก โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก สกสว. ปี 2561

2) การดำเนินการการติดตามและ ประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และบริการปี 2561

3) การประเมินผลโครงการวิจัย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560-2561 ร่วมกับ โครงการย่อยที่ 2 เพื่อคัดเลือก โครงการวิจัยที่มีความโดดเด่นอันจะใช้เป็นต้นแบบ ของโครงการวิจัยในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและ

บริการ ที่สามารถผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์ใน เชิงพาณิชย์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วย สถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ และร้อยละของผลผลิต จากงานวิจัยจำแนกตามพื้นที่ ผลผลิต และยุทธศาสตร์ ของประเทศที่เกี่ยวกับการวิจัยและการท่องเที่ยว รวมถึงการการใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อประเมินผลโครงการวิจัย

2) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ด้วยการ วิเคราะห์วัตถุประสงค์การวิจัย ผลผลิตและผลลัพธ์ จากการวิจัย รวมทั้งความเป็นไปได้ในการผลักดัน ผลผลิตงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลกระทบของ ผลผลิตจากงานวิจัย

ผลการดำเนินการวิจัยของแผนงาน การติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ ประโยชน์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และบริการปี 2561 จำแนกตามวัตถุประสงค์ การวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์โครงการวิจัย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับ งบประมาณสนับสนุนปี 2561 โครงการวิจัย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับ งบประมาณสนับสนุนจาก สกสว. ปี 2561 มีจำนวน ทั้งสิ้น 39 แผนงาน 90 โครงการย่อย โดยมีผล การวิเคราะห์ข้อมูลสำคัญของโครงการวิจัย ปี 2561 สรุปผลการวิเคราะห์ไว้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปผลการจำแนกโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก สกสว. ปี 2561 เชิงงบประมาณ พื้นที่ ผลผลิต และยุทธศาสตร์

ประเด็น	สัดส่วนมากที่สุด	สัดส่วนน้อยที่สุด
จำนวนเงินทุนสนับสนุนการวิจัย	2,000,001 – 2,500,000 บาท (23.05 %)	1,000,001 – 1,500,000 บาท (3.0%)
พื้นที่การศึกษา	ภาคเหนือ และ ภาคใต้ (30.77 %)	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กับ พื้นที่เชื่อมโยงระหว่างประเทศ (10.26 %)
รูปแบบการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวชุมชน (26.47 %)	การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ และจิตอาสา, การท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุ การท่องเที่ยวสุขภาพ, การแต่งงาน และฮันนีมูน, การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (2.94 %)
ผลผลิต	แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว (60.00 %)	หลักสูตรในการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว (7.00 %)
องค์ความรู้	การใช้เทคโนโลยีและสื่อสนับสนุน การท่องเที่ยว และ การสร้างมูลค่าเพิ่ม จากการท่องเที่ยว (25.00 %)	การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (5.00 %)
นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัย ของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2560 - 2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 1 (26 แผนงาน)	ยุทธศาสตร์ที่ 5 (1 แผนงาน)
ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ.2558 – 2560	ยุทธศาสตร์ที่ 3 (24 แผนงาน)	ยุทธศาสตร์ที่ 1 (6 แผนงาน)
แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2560 – 2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 1, 4 (10 แผนงาน)	ยุทธศาสตร์ที่ 3 (6 แผนงาน)
แผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยว แห่งชาติ ปี พ.ศ.2560 - 2564	ยุทธศาสตร์ที่ 4 (17 แผนงาน)	ยุทธศาสตร์ที่ 3 (2 แผนงาน)
ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี	ยุทธศาสตร์ที่ 2 (29 แผนงาน)	ยุทธศาสตร์ที่ 1 (1 แผนงาน)
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 3 (26 แผนงาน)	ยุทธศาสตร์ที่ 5,6,8,9 (1 แผนงาน)

จากตารางที่ 1 สามารถสรุปผลการวิเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี พ.ศ.2561 สามารถสรุปได้ว่า ส่วนใหญ่โครงการวิจัยโครงการวิจัยฯ ได้รับเงินทุนสนับสนุนการวิจัยอยู่ในช่วง 2,000,001 – 2,500,000 บาท โดยทำการวิจัยบริเวณพื้นที่ภาคเหนือ และ ภาคใต้ ซึ่งเป็นการวิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และ ประวัติศาสตร์ โดยผลผลิตจากการวิจัยส่วนใหญ่ คือ การศึกษาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้เมื่อพิจารณาถึงองค์ความรู้จากการวิจัยนั้นพบว่าโครงการวิจัยส่วนใหญ่ได้สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีและสื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว และ การสร้างมูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยว

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 จำนวน 39 แผนงาน จำแนกตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564) ส่วนใหญ่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 1 “เร่งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และสนองตอบต่อประเด็นเร่งด่วนตามยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาประเทศ และภารกิจของหน่วยงาน” ส่วนการจำแนกตามยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 – 2560 ส่วนใหญ่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 3 “การพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยว” เมื่อจำแนกตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) ส่วนใหญ่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 1 “การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน” และ ยุทธศาสตร์ที่ 4 “การสร้างควม

สมดุลให้กับการท่องเที่ยวไทย ผ่านการตลาดเฉพาะกลุ่ม การส่งเสริมวิถีไทย และการสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว” ในขณะเดียวกันก็ได้จำแนกตามแผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี 2560-2564 ส่วนใหญ่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 4 “การวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงประเด็น และพื้นที่”

นอกจากนั้น คณะวิจัยยังได้จำแนกผลการวิเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561 จำแนกตามยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี พบว่าส่วนใหญ่สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ที่ 2 ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว รวมถึงการจำแนกตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) พบว่าสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 3 “ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน”

2. ผลการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2561

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ให้การสนับสนุนทุนวิจัยตามกรอบการวิจัย 6 กรอบ 39 แผนงาน และ 1 โครงการเดี่ยว งบประมาณรวม 123,492,400 บาท มีการดำเนินการตามกรอบวิจัยที่ 2 กรอบการวิจัยเพื่อพัฒนาฐานทรัพยากรทางการท่องเที่ยวเพื่อนำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมากที่สุด โดยมีการจัดสรรงบประมาณให้แผนงานต่าง ๆ ให้กรอบวิจัยที่ 2 มากถึง 20 แผนงาน คิดเป็นงบประมาณทั้งสิ้น

55,785,700 บาท รองลงมา คือ กรอบวิจัยที่ 5 กรอบการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงประเด็น ได้รับการจัดสรรงบประมาณให้กับโครงการวิจัย จำนวน 7 แผนงาน จำนวนงบประมาณทั้งสิ้น 21,926,300 บาท โดยจำนวนโครงการวิจัย มีการศึกษาในภาคเหนือและภาคใต้มากที่สุด รองลงมาคือ เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน และภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก) โดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีส่วนน้อยที่สุด

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาถึงผลสัมฤทธิ์จากการสนับสนุนทุนวิจัย พบว่า ก่อให้เกิดผลเชิงบวกในมิติทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม กล่าวคือ แผนงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนปี 2561 ก่อให้เกิดผลเชิงบวก ต่อการพัฒนาในมิติทางเศรษฐกิจของชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ รวมทั้งผลผลิตงานวิจัยยังสร้างการเปลี่ยนแปลงในมิติทางสังคมวัฒนธรรม ให้ชุมชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงคุณค่าทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาไทย โดยมีผลผลิตงานวิจัยที่โดดเด่น ผลการการประเมินร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ ดำเนินการทั้ง 39 แผนงาน และ 1 โครงการเดี่ยว พบ 2 แผนงานมีงานวิจัยโดดเด่นมากที่สุด และ 7 แผนงานมีงานวิจัยโดดเด่นมาก โดยแผนงานวิจัยที่โดดเด่นมากที่สุด คือ แผนงานวิจัย: การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการการท่องเที่ยวตามขีดความสามารถการรองรับการใช้ประโยชน์ด้านนันทนาการในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดรชนี เอมพันธุ์ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน และแผนงานวิจัย : การประเมินรายได้รั่วไหลทางการท่องเที่ยว เพื่อสร้างความสมดุลด้านการกระจายรายได้ ซึ่งมี

รองศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต ชัยวิษณุชาติ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน และมีคณบดีกวีจิตต์เด่น จำนวน 10 คณะ ได้แก่ 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดรชนี เอมพันธุ์ และคณะ 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวิดา กมลเวชช และคณะ 3) รองศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต ชัยวิษณุชาติ และคณะ 4) รองศาสตราจารย์ ดร.ราณี อธิชัยกุล และคณะ 5) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฑาทิพย์ พหลภาคย์ และคณะ 6) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์สุดา พุฒจร และคณะ 7) นางสาวกาญจนา สมมิตร และคณะ 8) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประกอบศิริ ภักดีพินิจ และคณะ 9) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรรมศักดิ์ ยี่มิน และคณะ และ 10) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ เวสน์ และคณะ

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการวิจัยปี 2561 ซึ่งเป็นผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการสำรวจข้อมูลนักวิจัยในแต่ละแผนงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจาก สกสว. ปี 2561 พบว่า นักวิจัยส่วนใหญ่เคยได้รับทุนจาก สกสว. ด้านการท่องเที่ยวมาแล้วทั้งในฐานะผู้อำนวยการแผนงาน หัวหน้าโครงการย่อย และนักวิจัยในโครงการ แต่สัดส่วนของผู้ที่เคยมีสถานะหัวหน้าโครงการย่อยจำนวนมากที่สุด โดยผลการวิเคราะห์ยังพบว่า วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การวิจัยด้านท่องเที่ยว นักวิจัยส่วนใหญ่มีคุณวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาเอก แต่สัดส่วนของผู้ที่มีวุฒิการศึกษาด้านการท่องเที่ยวมีน้อยกว่าผู้ที่มีคุณวุฒิอื่นที่มีใช้ด้านการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม นักวิจัยเหล่านี้ส่วนใหญ่เคยมีประสบการณ์ในการทำการวิจัยด้านการท่องเที่ยวมาแล้วมากกว่า 5 ปี

แสดงให้เห็นการบูรณาการศาสตร์ สามารถตอบโจทย์ การพัฒนาประเทศด้านการท่องเที่ยวเชิงองค์รวมได้ เป็นอย่างดี และยังเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จในการ สนับสนุนงบประมาณการวิจัยของ สกสว. ในการ บูรณาการศาสตร์สาขาเพื่อการพัฒนาาร่วมกันได้ อีกด้วย เมื่อพิจารณาถึงการดำเนินการวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่มีพื้นที่วิจัยอยู่ในภาคใต้ของประเทศ รองลงมาคือภาคเหนือตอนบน เลือกการวิจัย เชิงคุณภาพ เลือกแหล่งข้อมูลโดยศึกษาจาก กลุ่มตัวอย่าง เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงแล้ว เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์ข้อมูล จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้านคุณภาพด้วยการ วิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ในด้านการบริหารจัดการโครงการวิจัย ผลการวิเคราะห์ พบว่า ผู้บริหารโครงการวิจัย ทั้งผู้อำนวยการแผนงานและหน้าโครงการย่อย มีการวางแผน โดยการจัดประชุมวางแผนร่วมกัน เพื่อร่วมกันจัดทำโครงการการดำเนินงานวิจัย ที่สอดคล้อง/สอดคล้องกันระหว่างโครงการและ โครงการย่อย และการร่วมประชุมวางแผนป้องกัน หรือแก้ปัญหา กรณีเกิดเหตุการณ์ที่อาจส่งผล กระทบต่อคุณภาพงานวิจัย จากนั้นจึงได้มีการ แบ่งงานให้นักวิจัยทุกคน การกำหนดหน้าที่รับผิดชอบ ให้นักวิจัยทุกคน และมีการชี้แจงรายละเอียด การดำเนินงานวิจัยในระดับมากที่สุด ซึ่งทำให้นักวิจัยในแผนงานวิจัยให้ความร่วมมือในการ ดำเนินงานวิจัยในระดับมากที่สุด โดยพบว่า แผนงานวิจัยที่ได้รับทุน ปี 2561 สามารถสร้าง นักวิจัยรุ่นใหม่ เฉลี่ย 3 คน ต่อโครงการ และ เปิดโอกาสให้นักวิจัยรุ่นใหม่ได้มีโอกาสเข้าร่วมในการ วางแผนการดำเนินการวิจัยกับแผนงานวิจัย อีกด้วย

ในส่วนของการกระบวนการติดตามและ ประเมินผล คณะวิจัย ร่วมกับสำนักงานประสานงาน โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.สกสว.) พบว่า โครงการวิจัยทั้งหมดมีผลการประเมินการ นำเสนอรายงานความก้าวหน้า และร่างรายงาน ฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัยส่วนใหญ่ได้ผลการประเมิน ในระดับดี ในทุกด้าน ทั้งการนำเสนอ การรับฟัง ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ การปรับปรุงแก้ไข ความก้าวหน้าในการดำเนินการวิจัย และความสำเร็จ ของการดำเนินการวิจัยตามแผนงานและวัตถุประสงค์ ที่ได้กำหนดไว้

3. ผลการดำเนินการเพื่อผลักดันผลผลิต โครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และบริการไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ปี 2561

จากการดำเนินงานโครงการการผลักดัน ผลผลิตการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและ บริการ ปี 2561 ไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ มีการดำเนินงานสรุปได้ ดังนี้

1) ลงพื้นที่พัฒนาโจทย์วิจัย อุทยาน ธรณีโลก จังหวัดสตูล เพื่อรับฟังข้อมูลจากภาคี ที่เกี่ยวข้องเพื่อการวิจัยและพัฒนาพื้นที่อุทยาน ธรณี จังหวัดสตูล โดย สกสว. ได้เข้ามาส่งเสริม และสนับสนุนการวิจัยและงานวิชาการในประเด็น ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การวิจัยพัฒนาหลักสูตร ด้านศึกษา การวิจัยด้านสังคมและ ชุมชนฐานราก การวิจัยด้านการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืน การวิจัย เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การวิจัยเพื่อสร้าง องค์ความรู้พื้นฐานด้านธรณีและซากดึกดำบรรพ์ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับเกณฑ์ขององค์การ

ยูเนสโกเพื่อการอนุรักษ์และการพัฒนาพื้นที่อุทยาน ธรณีโลกจังหวัดสตูลอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

2) การลงพื้นที่ติดตามผลงานวิจัย เพื่อต่อยอดสู่การใช้ประโยชน์และสร้างความร่วมมือกับหน่วยงาน สำคัญในพื้นที่ภาคตะวันออก โดยคณะวิจัยได้ติดตามผลงานวิจัยเพื่อต่อยอดสู่การใช้ประโยชน์และสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานสำคัญในพื้นที่ภาคตะวันออก รวมทั้งประชาสัมพันธ์ผลผลิตการวิจัย ฝ่ายการวิจัย มุ่งเป้า พร้อมรับฟังการนำเสนองานวิจัยมุ่งเป้า กลุ่มชุดการท่องเที่ยว จังหวัดจันทบุรี โครงการ “การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของ จังหวัดจันทบุรี” โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธงชัย ศรีเบญจโชติ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

3) การส่งมอบผลงานวิจัย การสร้างตราสินค้า (Brand) การท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามันให้กับคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยว ประจำเขตการท่องเที่ยวอันดามัน โดยส่งมอบผลงานวิจัย การสร้างแบรนด์การท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน ซึ่งมีรองศาสตราจารย์ ดร.ศิวฤทธิ์ พงศกรรังศิลป์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ เป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัยให้กับคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยว ประจำเขตการท่องเที่ยวอันดามัน

4) โครงการพัฒนาทักษะมัคคุเทศก์ เพื่อการบริการนักท่องเที่ยวผู้พิการทางสายตา โดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และ บริษัท บัตตี้ส์ แอดเวนเจอร์ส จำกัด ได้นำโปรแกรมท่องเที่ยวดังกล่าวไปนำเสนอและประชาสัมพันธ์ ณ งาน World Travel Market London 2016 (WTM) ณ ประเทศ

สหราชอาณาจักร ซึ่งบริษัท Seable Ltd. อันเป็นบริษัทที่จัดนำเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยว ผู้พิการทางสายตา และได้ให้ความสนใจต่อเส้นทางการท่องเที่ยวที่มาจากงานวิจัย และได้จัดกิจกรรม WTM Lam trip เส้นทางท่องเที่ยวพื้นที่ภาคเหนือและภาคใต้ของประเทศไทย เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการให้บริการ ในฐานะมัคคุเทศก์ผู้รับรองนักท่องเที่ยวผู้พิการทางสายตา ที่โดยได้จัด “โครงการพัฒนาทักษะมัคคุเทศก์เพื่อบริการนักท่องเที่ยวผู้พิการทางสายตา” ขึ้นเพื่อสร้างความรู้และความเข้าใจให้กับบุคลากรที่มีหน้าที่ให้บริการด้านการท่องเที่ยว

5) การผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ พื้นที่ อำเภอบาง จังหวัดยะลา ด้วยการทดสอบเส้นทางร่วมกับผู้ประกอบการ บริษัท Andaman Discoveries และบริษัท Alna Holiday Tour พร้อมด้วยคณะนักวิจัย และสื่อมวลชน ซึ่งเป็นผลผลิตจาก แผนงานวิจัย การขับเคลื่อนงานวิจัยการท่องเที่ยว โดยชุมชน 3 จังหวัดชายแดนใต้ : พื้นที่นำร่อง อำเภอบาง จังหวัดยะลา ซึ่งมี ดร.ทวีสินธุ์ ตั้งแข่ง มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย

6) การผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ พื้นที่บ้านทรายขาว จังหวัดปัตตานี โดยการทดสอบเส้นทางร่วมกับผู้ประกอบการ บริษัท Andaman Discoveries และ บริษัท Alna Holiday Tour พร้อมด้วยคณะนักวิจัย และสื่อมวลชน อันเป็นผลผลิตจากแผนงาน การตลาดการท่องเที่ยวโดยชุมชนของ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (สงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และ นราธิวาส) เชื่อมโยงอาเซียน โดยมี ดร.ปรัชญากรณ์

ไชยคช มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ เป็นผู้อำนวยการ
แผนงานวิจัย

7) การผลักดันการใช้ประโยชน์
เชิงพาณิชย์ พื้นที่ เมืองเก่าสงขลา จังหวัดสงขลา
โดยเชิญสื่อมวลชนจากช่องสปริงค์นิวส์ถ่ายทำ
รายการเมืองไทยใหญ่สุดม การทดสอบเส้นทางร่วมกับ
ผู้ประกอบการ บริษัท Andaman Discoveries
และบริษัท Alna Holiday Tour พร้อมด้วยคณะ
นักวิจัย และสื่อมวลชน จากผลผลิตของแผนงาน
วิจัย : การพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตมรดกทาง
วัฒนธรรม พื้นที่เมือง เก่าสงขลา ซึ่งมี ดร.จเร
สุวรรณชาติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ศรีวิชัย เป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย

8) การผลักดันการใช้ประโยชน์
ปี 2561 ในงาน World Travel Market London
2016 (WTM) ณ ประเทศสหราชอาณาจักร
โดยกำหนดโปรแกรมการท่องเที่ยวจำนวน
2 เส้นทางหลัก คือ เส้นทาง DARK Tourism พื้นที่
อำเภอเบตง จังหวัดยะลา และบ้านทรายขาว
จังหวัดปัตตานี ส่วนอีกเส้นทาง คือ เหนือ กลาง
ใต้ : ภูเขา สถาปัตยกรรม ทะเล

อภิปรายผลกระทบของผลผลิตจากงานวิจัย

จากผลการวิเคราะห์โครงการอุตสาหกรรม
ท่องเที่ยว และบริการ สามารถอภิปรายผลกระทบ
จากผลผลิตของงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก
สกว. ปี 2561ตามมิติต่าง ๆ ดังนี้

1) มิติด้านเศรษฐกิจ

ผลผลิตของแผนงานและโครงการงานวิจัย
ส่งผลให้เกิดแนวทางในการจัดการ/ดำเนินงาน
ส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรม ด้านอาหาร

ทั้งในด้านกลยุทธ์ กลวิธี อาทิ ข้อเสนอในการ
จัดทำเว็บไซต์ แอปพลิเคชัน พิพิธภัณฑ์
อิเล็กทรอนิกส์ และช่องทางประชาสัมพันธ์
เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและสร้างมูลค่า
การท่องเที่ยวให้ยั่งยืนและสามารถแข่งขันได้ต่อไป
นอกจากนั้น ผลผลิตของงานวิจัยได้นำเสนอภาพ
อนาคตของงานการท่องเที่ยวไทย เพื่อประยุกต์ใช้
ในการคาดการณ์หรือการวางแผนในอนาคตได้มี
ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยผลผลิตดังกล่าว
เกิดประโยชน์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอุตสาหกรรม
การท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการการท่องเที่ยว
โรงแรม ให้มีความสอดคล้องกับฐานทรัพยากร
บริบทของพื้นที่ ความต้องการของผู้บริโภค และ
บูรณาการให้เกิดความเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรม
อื่น ๆ ได้ ผลกระทบจากผลผลิตงานวิจัยในมิติ
เศรษฐกิจ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จักรพันธ์
กิตตินรรัตน์ และฉัตรฉวี คงดี (Kittinorarat and
Kongdee, 2016) ซึ่งพบว่าผลผลิตของงานวิจัย
ที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกว.
ในปี 2557 ก่อให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจ
อย่างมีนัยสำคัญ และหลายโครงการที่มีศักยภาพ
ในการผลักดันผลงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์
ในเชิงพาณิชย์ได้อีกด้วย และ สอดคล้องกับผลการ
ศึกษา ธวัช สุตสาคร, พัฒน์ พัฒนรังสรรค์ และ
ฉัตรฉวีคงดี (Sudsakorn, Pattanarungsun,
Kittinorarat and Kongdee, 2012) ซึ่งพบว่า
แผนงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ
สกว. ในปี 2555 ก่อให้เกิดผลกระทบทาง
เศรษฐกิจและสังคม/วัฒนธรรมเป็นอันดับแรก
สาเหตุที่ผลกระทบทางเศรษฐกิจมากที่สุด เนื่องจาก
แผนงานทั้งหมดเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยว

โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว ซึ่งส่งผลต่อเศรษฐกิจของประเทศโดยตรง หากพิจารณาในภาพรวม สำหรับประเทศไทย

2) มิติด้านสังคม

ผลผลิตของแผนงานและโครงการวิจัยส่งผลให้เกิดแนวทางการจัดทำเส้นทางการท่องเที่ยว แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน แนวทางการพัฒนาและบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ แนวทางในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม แนวทางการตลาดสินค้าและบริการการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่น (Local experience) แนวทางในการจัดการความปลอดภัยของการท่องเที่ยวทางถนน รวมไปถึงการบริหารจัดการความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว นอกจากนี้ผลผลิตของงานวิจัยยังทำให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเป็นต้นแบบในการสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน อาทิ เช่น แนวทางในการจัดทำต้นแบบการถ่ายทอดเทคโนโลยีระบบพิพิธภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์และระบบนำชมพิพิธภัณฑ์ โดยได้นำกิจกรรมที่ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งนอกจากจะสร้างให้เกิดเส้นทางการท่องเที่ยวแล้วยังทำให้เกิดความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของคนในแต่ละชุมชนในพื้นที่ และเกิดการพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชน รวมทั้งเป็นการกระจายรายได้เข้าสู่ชุมชน ทำให้เกิดงานในพื้นที่ ซึ่งนำไปสู่การทำให้เกิดรายได้ที่เพิ่มขึ้นในชุมชน อีกทั้งยังให้มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ เช่น การสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น จากบรรพบุรุษ การเข้าถึงเทคโนโลยี รวมถึงความรู้ความสามารถในด้านอื่น ๆ อีกด้วย นอกจากนี้ยังทำให้คุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่นนั้นดีขึ้น ทั้งในด้าน

การศึกษา และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นต้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ธวัช สุดสาคร (Sudsakorn, 2015) ซึ่งพบว่า แผนงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. ในปี 2556 มีการส่งเสริมรูปแบบการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการเรียนเชิงวัฒนธรรมของชาติพร้อมทั้งการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งเป็นผลกระทบเชิงสังคมเช่นกัน

3) มิติด้านวัฒนธรรม

ผลผลิตของแผนงานและโครงการวิจัยส่งผลให้เกิดแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับมุสลิม แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวข้ามแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวสองฝั่งโขง แนวทางการพัฒนาแบรนด์แหล่งท่องเที่ยวของภูมิภาคที่ยั่งยืน แนวทางการเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แนวทางการสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจากทุนชุมชน ซึ่งผลผลิตที่ได้จากการทำวิจัยในครั้งนี้สามารถทำให้ได้เป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ โดยการนำเอาวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่มาสร้างเป็นพื้นที่สำหรับการท่องเที่ยว เพราะยังมีอีกหลายพื้นที่ของประเทศไทยที่มีชนบทรอบล้อม ประเพณี การละเล่น อีกทั้งโบราณสถาน โบราณวัตถุต่าง ๆ รวมถึงวัฒนธรรมแต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกันออกไป ซึ่งควรได้รับการสืบสานเพื่อให้คงอยู่ต่อไป นอกจากคนในท้องถิ่นเองได้อนุรักษ์และหันมาเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมนั้นและนำไปสร้างเป็นจุดขายที่แข็งแกร่งในแต่ละพื้นที่เพื่อเป็นการดึงดูดให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาท่องเที่ยวในท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่ง

สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ และ เรณูมาศ มาอุ้น. (Phimonsomphong & Ma-un, 2010) ซึ่งศึกษาพบว่า การเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในภาคเหนือของประเทศไทยช่วยสร้างคุณค่าในการอนุรักษ์และการสร้างสรรค์เชิงวัฒนธรรม

4) มิติด้านสิ่งแวดล้อม

ผลผลิตของแผนงานและโครงการวิจัยส่งผลให้เกิดแนวทางการพัฒนาศูนย์การพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อการเรียนรู้ แนวทางการพัฒนาศักยภาพเพื่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าวังน้ำเขียว-ป่าภูเขาลวง แนวทางการพัฒนาประสบการณ์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรสร้างสรรค์เป็นต้น ซึ่งผลผลิตที่ได้นี้จะสามารถทำให้เกิดแนวทางการท่องเที่ยวที่ส่งผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นการบริหารจัดการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังเน้นไปที่การบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนโดยไม่เป็นการทำลายแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยจัดให้มีเส้นทางท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้ด้วยตนเองและไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สัตว์ป่า และธรรมชาติ สอดคล้องกับการศึกษาของ ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ, จุฑาทิพย์ พหลภาคย์, ฉัตรฉวี คงดี และจักรพันธ์ กิตตินรรัตน์. (Benjarongkit, phahonphak, Kongdee and Kithinorarat, 2000) ซึ่งพบว่าผลผลิตของงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. ในปี 2560 ก่อให้เกิดผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมี

นัยสำคัญ โดยหลาย ๆ โครงการที่มี ผลผลิตของแผนงานวิจัยที่ส่งผลให้เกิดแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวรวมถึงการพัฒนาศักยภาพเพื่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา นำมาสู่ข้อเสนอแนะดังนี้

1) หากจำแนกตามผลผลิตที่ได้จากการวิจัยแล้วจะพบว่า ผลผลิตในด้านยุทธศาสตร์/ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/แนวทางนั้นจะเป็นผลผลิตที่ได้มากที่สุด แต่สำหรับผลผลิตทางด้านคู่มือการท่องเที่ยว/สื่อประชาสัมพันธ์ รวมทั้งผลผลิตทางด้านเว็บไซต์/แอปพลิเคชัน/ระบบสารสนเทศ ยังมีจำนวนอยู่น้อยมาก ดังนั้นควรเพิ่มเติมกรอบหรือประเด็นวิจัยที่สนับสนุนโครงการที่ได้รับผลผลิตดังกล่าวให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น เพราะในปัจจุบันนี้เป็นสังคมแห่งเทคโนโลยี ผู้บริโภคมีการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์รวมทั้งการหาข้อมูลจากทางสื่อออนไลน์เพิ่มมากขึ้น

2) องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยในการเพิ่มศักยภาพทุนมนุษย์และผู้ประกอบการมีจำนวนมากที่สุด แต่สำหรับองค์ความรู้ทางด้านการปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยว นั้นมีจำนวนงานวิจัยจำนวนน้อยมาก ซึ่งในบางปีนั้นไม่มีการวิจัยทางด้านนี้เลย ทั้งนี้ความปลอดภัยในการท่องเที่ยวเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

3) การสนับสนุนทุนวิจัยอย่างเป็นระบบ ร่วมกับการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยรุ่นใหม่ นั้นช่วยทำให้เกิดความเข้มแข็งในการพัฒนางานวิจัย

และนักวิจัย ซึ่ง สกสว. ควรยึดถือปฏิบัติต่อไป จึงควรสนับสนุนต่อไป และอาจเพิ่มกระบวนการพัฒนา “นักวิจัยข้างเผือก” ที่เป็นนักวิจัยรุ่นใหม่ และเป็นนักวิจัยในพื้นที่ซึ่งยังไม่มี หรือเป็นพื้นที่ซึ่งมีนักวิจัยที่เคยได้รับทุนจาก สกสว. ไม่มากนัก เช่น ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อขยายฐาน และเครือข่ายงานวิจัยของ สกสว. และเพิ่มนักวิจัยรุ่นใหม่ อันเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของ สกสว. ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าพื้นที่ภาคอีสาน และ ภาคกลาง มีนักวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก สกสว. น้อยกว่าภูมิภาคอื่น ๆ จึงควรพัฒนานักวิจัยในพื้นที่ดังกล่าว ในการสนับสนุนทุนวิจัยปีต่อ ๆ ไป

4) ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักวิจัย ผลักดันผลผลิตงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์เชิง

พาณิชย์ให้มากขึ้น เนื่องจากยังมีโครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก สกสว. ในปี 2561 และเป็นโครงการวิจัยที่มีศักยภาพในการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ให้ได้รับการผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ให้มากยิ่งขึ้น

5) ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรเพิ่มเกณฑ์การจำแนกข้อมูลตามกลุ่มพื้นที่ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวของประเทศ รวมถึงการสังเคราะห์งานวิจัย จำแนกตามแผนยุทธศาสตร์อื่น ๆ ที่กำลังจะประกาศใช้ ตลอดจนการสนับสนุนงานวิจัยที่เน้นเรื่องความเข้มแข็งของชุมชน การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ในสัดส่วนที่สมดุล

REFERENCES

- Benjarongkit, Y. Phahonphak, J., Kongdee C. and Kithinorarat, J. (2000). **Monitoring and evaluation and push on utilization of research project of tourism and service industry (2017)**. (research report) Bangkok : The Thailand research fund. (in Thai)
- Board of Directors of The National Tourism Policy. (2017). **The National Tourism Development Plan No.2 2017-2021**. Bangkok Office of The Permanent of Tourism and Sports. (in Thai)
- Chueybumrung T. (2009). **The role of local government organization with sustainable tourism development base on sufficiency economy concept**. (1st print) Bangkok : Cabinet and Royal Gazette Publishing Office. (in Thai)
- Clark, A., & Dawson, R. (2005). **Evaluation research: An introduction to principles, methods, and practices**. Thousand. CA: Sage Publications.
- Department of Tourism. (2014). **Summary of tourism situation in December 2014**. (Online). Available from: <http://www.m-society.go.th>. Cited 30 November 2015.

- Department of Tourism. (2018). **The tourism development strategic plan 2018 – 2021**. Bangkok: VIP COPY PRINT.
- Gartner, W. C. (1996). **Tourism development: principles, processes and policies**. New York, USA: John Wiley & Son.
- Kittinorarat, J. and Kongdee, C. (2016). **Monitoring and evaluation and push on utilization of research project of tourism and service industry 2016 (research report)**. Bangkok : The Thailand Research Fund. (in Thai)
- Ministry of Tourism and Sports. (2015). **Thailand tourism strategy (2015-2017)**. Bangkok : Ministry of Tourism and Sports. (in Thai)
- Office of the National Economics and Social Development Council. (2018). **National strategy (2018-2037)**. Retrieved January 15, 2021 from <http://plan.bru.ac.th> 15 September 2018. (in Thai)
- Office of Permanent Secretary Ministry of Tourism and Sports. (2007). **The second national tourism development plan (2017 - 2021)**. Bangkok: The Ministry of Tourism and Sports
- Phimonsomphong, C. and Ma-un, R. (2010). **Efficacy evaluation on services tourist on cultural attraction of north of thailand**. Journal of Southern Technology, 3 (2), 1-16. (in Thai)
- Phinyoanunthapong, A. and Phattasadirok, H. (2014). **Monitoring and evaluation research project tourism and services industry 2013. (research report)**. Bangkok : The Thailand research fund. (in Thai)
- Songsunthonwong, C., Phinyoanunthapong, A. Phattaradirok H. and Bunyarod, D. (2014). **Research sub-project 1 monitoring and evaluation research project of tourism and services industry (2012) research report**. Bangkok : The Thailand research fund. (in Thai)
- Sudsakorn, T. (2015). **Analysis and synthesis and economics evaluation research, research project of tourism and services industry 2013. (research report)**. Bangkok: Company Training center for economic and social development Limited. (in Thai)
- Sudsakorn, T., Pattanarungsun, P., Kittinorarat, J. and Kongdee, C. (2012). **Analysis and Synthesis of The Research on Project of Tourism and Services Industry 2012 for**

Arrange on Research Strategy 2013- 2016. (research report) Bangkok : The Thailand Research Fund . (in Thai)

The Ministry of Tourism and Sports. (2015). **Thailand tourism strategy (2015-2017)**. Bangkok: The Ministry of Tourism and Sports.

.....